

Nr. 4/2021, 15. årgang

Tynset

Tema | Tynset i endring

Informasjon
fra Tynset kommune

Morten Often takker av etter 12 år i kommunen

Ved årsskifte takker assisterende kommunedirektør Morten Often for seg etter 12 år i kommunen. Men først skal han som leder for beredskapen i kommunen være med å evaluere "koronatida".

Kommunen er i ferd med å trekke erfaringer og gjennomgå beredskapen etter, eller i slutten, av en pandemi.

– Hva er den viktigste konklusjonen, Morten Often, slik du ser det som ansvarlig for beredskapen i kommunen?

– Korona-tida har helt klart gitt oss flere muligheter enn begrensninger. Alle kommuner ble eksempelvis bedre på å utnytte IKT som verktøy for informasjon og kommunikasjon.

Når det gjelder innføring av IKT og bruk av digitale verktøy, som normalt ville tatt flere år, ble dette innført i løpet av tre fire uker. Nå *måtte* vi, det var ingen motstand. Often understreker at en pandemi er aldri ønskelig, men påpeker at det har vært imponerende å se hvordan folk har jobbet når det først "smalt".

– I Nord-Østerdalen har vi vært veldig heldig, smitten kom sent hit og vi fikk også anledning til å ta læring av andre kommuners håndtering.

Beredskapsmessige systemer i bunn, og trygghet rundt disse systemene er viktig for å håndtere uforutsigbarhet som en pandemi er.

Denne tryggheten hadde kommunen, tilfeldigvis får man nesten si, fått bygget opp gjennom to store beredskapsøvelser i forkant av koronapandemien;

En i regi av tidligere fylkesmannen i Hedmark og Nasjonal Helseøvelse som foregikk samtidig med NATO-øvelsen i november 2018, fikk kommuneansatte og ledelse en opplæring i systemer og metodikk som også ble praktiserte under pandemien. Often er sikker på at det beredskapsmessig ikke hadde gått så bra som det gjorde uten dette bakteppet.

– Metodikken i helseøvelsen handlet mye om kriseledelse som vi fikk vi øve på i praksis, og gjennom denne praksisen fikk vi forståelse for hvordan man må jobbe i en krisesituasjon.

Beredskap handler egentlig om tre ting, poengeter han; Øving - øving - øving. Og kanskje det viktigste; aldri tro du er god nok. En annen ting pandemien lærte oss er hvor viktig informasjonsarbeid er. Gjennom pandemien har kommunen etter hvert skjont at vi må endre måten å informere på, og vi har fått trent oss på informasjonsarbeidet. Eksempelvis er det blitt rutine å bruke video på sosiale medier. Det hadde nok ikke skjedd så fort om vi ikke var "tvunget" til det. Informasjonsarbeid i krisetid handler om flest mulig på kortest mulig tid, med minst mulig ressursbruk.

Beredskap handler også om digital sikkerhet. Østre Toten kommune ble utsatt for et stort hackerangrep. Det er et eksempel på hvor sårbare vi er. Nå er det også en trend til alt skal opp i skya. Du og jeg, hver og en av oss utgjør den største trusselen i forhold til datasikkerhet. Enkeltpersoner gjør feil. Ufrivillig eller ei. Bare i de fem FARTT-kommunene er det 2000 brukere.

Paradoksalt nok skulle IKT skulle gjøre hverdagen vår enkel, men det legges barrierer som gjør det vanskelig å bruke verktøyet.

– Er vi i ferd med å utvikle et digitalt klaseskille?

– Vi må tørre å stille spørsmål om vi går riktig vei. Det er minimumskrav vi bare *må* kunne i forhold til datasikkerhet. Vær bevisst på hva vi legger ut av passord. Når det gjelder kommunene har er vi pålagt risiko og sårbarhetsanalyser, GDPR osv, som setter krav til oss som organisasjon,

og følger vi dette til punkt og prikke, har vi gjort det vi skal. Men når det gjelder den digitale kompetansen i kommunen er denne unik. Dette handler om internkontroll, men det er utfordrende å standardisere en kompetanseheving for ansatte innen IT.

Kriser skaper endring og utvikling. Mennesker tvinges til å tenke nytt å ta andre valg. Hele verden har lært av pandemien. Morten mener at vi også regionalt har vi også fått samkjørt oss på en helt annen måte en før.

– Gjennom regionrådet ar vi en kultur for samarbeid, og under pandemien hadde kommune-direktørnivået daglig kontakt. Vi er så små at vi må stå sammen som en region i krisetider. Men samarbeid tvinger seg fram på enkelte fagområder, og her må stå sammen og samarbeide om skal vi bli attraktive. FARTT er et eksempel på det; Et interkommunalt selskap med regional forankring som skaper lokale arbeidsplasser.

– Tror du på en kommunesammeslåing i Fjellregionen?

– Med den utviklingen vi har i dag med stadig mindre økonomisk armslag for kommunene, og stadig større krav til faglighet og faglig spesifisering, er jeg trygg på et det vil skje. Kommunestørrelse handler om følelser. Vi må ta vare på de kvalitetene hver enkelt kommune har i Nord-Østerdalen, og kommunene må tenke på hvordan vi på best mulig måte kan ta vare på dette i en event kommunesammenslåing.

Fra nytt år vil Morten Often skifte beite. Da takker han av etter 12 år som assisterende kommunedirektør i Tynset kommune og tiltrer som HR-leder og divisjonsrådgiver Tynset sjukehus. Morten har mye erfaring fra kommunesektoren som han vil ta med inn i Sykehuset Innlandet.

– Ingen kunnskap er tung å bære, sa min bestefar, og det er så sant.

– Kommuner og spesialisthelsetjenesten må samarbeide om å tilrettelegge best mulig tjenester for innbyggeren. Vi har jo samme kundegruppe. Eksempelvis innen velferdsteknologi som stadig blir ytterligere utviklet. Hvis brukerne skal bli påtvunget ulike løsninger fra flere hold vil dette bli vanskelig for kunden.

– Gjennom jobben i kommunen har jeg blitt kjent med hvordan et lokalsamfunn fungerer, både administrativt og politisk. Det har motiverende å jobbe med oppgaver som kommer befolkningen i kommunen til gode. Oppdraget til sjukehuset handler om noe av det samme, sier Morten Often.

Magasinet Tynset

Nr. 4/2021, 15. årgang

Ansvarlig utgiver
Tynset kommune
2500 Tynset

Ansvarlig redaktør

Morten B. Ofte (ass. kommunedirektør)

Kontakt

Telefon: 62 48 50 00
Telefaks: 62 48 50 11
Epost: postmottak@tynset.kommune.no
Internett: www.tynset.kommune.no

Annonsering i informasjonsmagasinet

Ta kontakt for informasjon om annonsering og bistand med utforming:

INGRAFO AS, Bakkagata 51, 2540 Tolga
Telefon 62 11 71 99 / 952 07 555
Epost post@ingrafo.no

Grafisk utforming

INGRAFO © 2021
www.ingrafo.no

Foto 1. omslagsside

Julemotiv, illustrasjonsfoto
© Shutterstock / Konstantin

Opplag

3.800

Trykk

Flisa Trykkeri AS

Skal vi bry oss om klimaendringene?

Tekst: Hanne Maageng Olsen, prosjektleder klima og energi

Foto: Eli Estensgård

I høst varslet FN "kode rød" i sin klimarapport og konkluderer med at klimaendringene er menneskeskapt, og hvis vi ikke klarer å redusere utslipp av klimagasser som CO², lystgass og metan, så vil det få store konsekvenser for livet på jorda. På klimatoppmøtet i Glasgow i november var det stort fokus på at verden må stå sammen for å kutte utslipp, slik at vi unngår en oppvarming på mer enn 1,5 eller 2 grader. Men er dette noe vi i Tynset trenger å bry oss om? Vi er jo så få, og Norge slipper jo tross alt ut mye mindre klimagasser enn f.eks. Kina, USA og Russland?

Det stemmer at Norge samlet sett har små utslipp i forhold til mange store land. Men hvis vi ser på utslipp pr. innbygger, så har hver innbygger i Norge betydelig mer utslipp enn resten av verden. Så hver enkelt av oss kan gjøre en forskjell ved f.eks. å bruke mindre bensin og diesel, reise mindre med fly, spise mindre rødt kjøtt, kildesortere, spare strøm osv.

I vår region utgjør transport en stor del av utslippene, men utviklingen av el-biler gjør det mulig å velge elektrisk, også for de som må kjøre langt. En annen stor kilde til utslipp er landbruket. Drøvtyggere vil alltid slippe ut metan, og vi skal ikke slutte å produsere mat. Men det finnes muligheter for utslippskutt, bla. fra transport, gjødsling og oppvarming. I landbrukets egen klimaplan er det blant annet satt fokus på muligheter for utslippskutt innen utvikling av grovfôr, fangvekster, avl og ny teknologi.

For å bidra til grønn omstilling må vi tenke globalt og handle lokalt. Det er mye du og jeg kan gjøre, men det må også tas grep for å gjøre noe med de utslippene hver enkelt av oss ikke kan påvirke. Det kan f.eks. være om bussen og søppelbilen kjører på biogass, at det finnes mulighet for å lade elbilen og at arbeidsplassen vår varmes opp med biovarme. Her kan kommunen være med og gjøre en forskjell.

Kommunene forvalter nasjonale regler, og bidrar til at det tas hensyn til klima og miljø ved f.eks. arealplanlegging og behandling av enkeltsaker. Kommunen tar også beslutninger som gjelder kommunale bygg, biler og maskiner, og kan stille miljøkrav ved innkjøp av varer og tjenester. I tillegg kan kommunen bidra med informasjon, og motivere til å ta gode valg i hverdagen. Politikerne har dessuten mulighet til å påvirke politiske beslutninger, både regionalt og nasjonalt.

Hva kommunen kan og skal gjøre, beskrives i kommunens klima- og energiplan. Planen vedtas av kommunestyret, og viser hvilken retning vi ønsker å gå, og hvilke tiltak som kan gjennomføres på kort og lang sikt. Forrige plan ble vedtatt i 2010, og skal nå revideres. Tynset har valgt å samarbeide med kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga og Os for å utarbeide en felles klima- og energiplan. Arbeidet er påbegynt, og planprogrammet legges frem til kommunal behandling etter nyttår. Vi håper på stort engasjement og gode innspill i den videre prosessen.

**Kommunen bryr seg om klimaendringene!
Gjør du?**

Samarbeid om klima- og energiplaner

Hanne Maageng Olsen er ansatt som prosjekt-leder for å utarbeide en ny regional klima- og energiplan for seks kommuner i Fjellregionen.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Tynset kommune har gått sammen med de andre FARTT-kommunene Follidal, Alvdal Rendalen, Tolga og Os om å utarbeide planen som bygger på kommunenes tidligere klimaplan fra 2010. Det er nedsatt en prosjektgruppe med medlemmer som representerer ulike fagområder i kommunene.

Rendalen er vertskommune for prosjektlederstillingen som Maageng Olsen startet i 1. september. Hun kommer fra stillingen som kommunikasjonssjef i FIAS.

– Kjennskapen til kommunene og kompetansen jeg har tilegnet meg i FIAS kommer svært godt til nytte i dette arbeidet. Klima og energi er et stort område, som jeg synes er gøy å jobbe med.

– Globalt har det stort fokus i samfunnet. Vi må tenke globalt og handle lokalt. Hvordan kan vi eksempelvis lokalt dra nytte av det nylig avholdte klimatoppmøtet i Glasgow, spør Maageng Olsen.

Hun vil jevnlig bidra til ”Klimaspalten” i Tynsetmagasinet fremover og der informere om det pågående arbeidet.

Kommuner i forkant

– Helt konkret, hva er det du skal gjøre?

– Jeg skal skrive en klima- og energiplan. Jeg skal også sørge for forankring og involvering av aktører underveis, ikke minst innbyggerne. Til syvende og sist er det innbyggere og næringsliv som må ta noen valg. Kommunen kan sørge for tilrettelegging og være en motivator på områder hvor vi kan gjøre en forskjell.

– Grønn omstilling er et stikkord, og det kommer enten man vil eller ikke. Derfor er det viktig for kommunene å være i forkant, noe som også kan bidra til å styrke regionens omdømme. Å bli sett på som bakstreversk i klima og energispørsmål kan ha betydning for tilflytting.

– Men hvilke alternativer finnes i vår region? Hvordan bruke de ressursene som finnes i vår region innenfor næringsutvikling?

– Det må vi gå i dybden å finne ut av i arbeidet med denne planen. Vi må prøve å få planen så konkret som mulig, poengterer Maageng Olsen. Innlandet fylkeskommune arbeider parallelt med klima og energi for fylkeskommunen. Her kan kommunene være med å påvirke gjennom arbeidet som gjøres med en regional klimaplan.

Forskning og utvikling

Forsknings- og utviklingsmiljøer og Klimapartner Innlandet er miljøer prosjektlederen vil samarbeide med der det dukker opp behov for å søke støtte til forskning og utvikling.

Klimapartner Innlandet er et overbyggende nettverk for erfaring og kompetanseutveksling. Alle kommunene i regionen er medlemmer i dette nettverket som er Norges viktigste partnerskap for grønn næringsutvikling, og er tett på i regioner i hele Norge med over 300 partnervirksomheter (se Tynsetmagasinet nr. 2-2021).

Prosjektstillingen er finansiert med gjennom Interkommunalt politisk råd, tidligere Regionrådet for Fjellregionen. Kommunedirektørutvalget er styringsgruppe. Målet er at planen skal vedtas i alle seks kommuner våren 2023.

Tynset Ringen – en framtidig trafikk-løsning for Tynset?

Tekst: Næringsjef Dag Nyeggen

Et av forslagene under mandagen i "Planuka" omhandlet trafikkavvikling for tunge kjøretøyer. Omkjøringsveien på Tynset går gjennom en planovergang som er 3,6 meter høy. Det setter store begrensninger for høye kjøretøyer, som det blir flere og flere av. Ofte og oftere må disse kjøre gjennom Parkveien og over jernbaneløpet midt i Tynset sentrum. Næringstrafikken er særdeles viktig for vår kommune, og derfor jobbes det nå politisk med å få til en forenklet løsning med kulverten som ligger der i dag. Målet er å vinne høyde ved å erstatte dagens betongfundamentering med en slankere stålkonstruksjon. Lokale entreprenører ser på løsninger som kommunen skal involvere fylkesadministrasjonen i.

Forslaget fra salen gikk ut på at Tynset kommune også ser fremover mot en ny omkjøringsvei, eller Tynset Ringen. Dette har vært omtalt før, og heldigvis nå foreslått på ny, som en løsning på et mer omfattende behov vår lille by har for å styre trafikken rundt bykjernen fremfor gjen-

nom sentrum av den. Tynset Ringen vil styre trafikken rundt bykjernen og ikke gjennom gatene i skoleområder og boligstrøk. Tynset Ringen vil ha tilførselsvei til barnehager, arbeidsplassene ved sykehuset, Helsearkivet og avkjøring til idrettsfelt på Nytrømoen. Veien vil ha underganger for turstier og skiløyper og dessuten åpne for boligutvikling ved Rundmoen og bidra til å realisere planene om hyttebygging i Haveren. Dette ligger frem i tid, men tenk om vi samtidig kan knytte sammen fylkesveiene fra Tyllidalen og Alvdal ved Kaldbekken fremfor å ha knutepunktet i Tynset sentrum!

Denne saken skal konsekvensutredes, og selvsagt skal grunneiere involveres fra starten av. Tynset Ringen vil utvilsomt innebære et stort løft for Tynset, som ønsker en utvikling av sentrum og torget med langt mindre biltrafikk, slik at myke trafikanter kan ta en større plass i bybildet.

BONDENS NETTVERK

TYNSET
KOMMUNE

Norsk
Landbruksrådgiving

En bonde har et stort ansvar hver eneste dag. For alle bønder kan det oppstå en situasjon eller en enkelthendelse som gjør at det er vanskelig å håndtere alt alene. Da kan man søke hjelp!

VI VIL HJELPE DEG. TA KONTAKT MED EN AV OSS!

**ALVDAL OG TYNSET
LANDBRUKSKONTOR**

V/MARIANN TOTLUND: 480 11 794

V/YLVA SNELTVEDT: 419 31 176

V/OLE SYLTE HEGGSET: 909 29 230

LENSMANNSKONTORET

V/ FINN HILMARSEN: 994 47 912

**TOLGA OG TYNSET BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG**

V/ GEIR MORTEN BREKKEN: 951 56 551

TINE

V/ GRETE NESTEBY: 911 39 387

BONDELAG

TYNSET V/OLAV URSET ØSTIGÅRD: 977 79 717

TYLLDALEN V/JON B. MOEN: 971 12 773

KVIKNE V/VEGARD FOSSUM: 909 66 943

SAU OG GEIT

KVIKNE V/THOR INGVALD HANSEN: 476 45 836

TYNSET V/VIDAR WESTUM: 911 56 085

NAV

TLF: 62 02 38 73

FJØRFELAGET

V/JON STRØMSHOVED: 907 98 766

FAMILIEVERNKONTORET- TYNSET

TLF: 466 17 190

MATTILSYNET

V/ INGRID SANDANGER 916 83 332

NORSK LANDBRUKSRÅDGIVNING

V/ TORE JEVNAKER: 468 62 915

V/ VIDAR WESTUM: 911 56 085

VEKSTRA NORD ØST: 62 79 06 00

DYRETRANSPORTØR NORTURA

V/ PER ERIK AAEN: 907 59 432

TOLGA - OS SPAREBANK

V/ ODD RUNE ENGET: 452 00 658

SPAREBANKEN ØSTLANDET 1

V/ ANN BRUDEVOLL: 918 39 033

NORD-ØSTERDAL LANDBRUKSTJENSTER

V/ JAN KLEMMETVOLD: 62 47 14 25

PSYKISK HELSETJENESTE TYNSET

V/ HEIDI ØIEN: 477 85 541

TYNSET LEGEKONTOR

V/ 62 48 51 60

TYNSET VETERINÆRKONTOR,

TLF: 62 48 20 40

GLOMMEN SKOGEIERFORENING

V/ ATLE KALDBÆKKEN: 413 49 235

RØROS SLAKTERI

V/ STIG STORSVE: 476 00 449 ELLER 72 40 65 80.

PREST I TYNSET

V/ SIMEN SIMENSEN: 996 91 913

INNOVASJON NORGE

V/ TOM-ARILD FREDRIKSEN : 908 29 088

FOR ØYEBLIKKELIG HJELP: Brann 110 - Politi: 112 Ambulanse 113

FOR MER INFORMASJON: www.alvdal.kommune.no

Nærmere 3.500 lapper med idéer og innspill fra barne- og ungdomsskolen og videregående ble overlevert ordfører Merete Myhre Moen av Kristin Aas Berntsen i Ungt Entreprenørskap. Foto: Tynset kommune

Suksess med samfunnsdebatt

Samfunnsdebatten som ble avholdt i forbindelse kommunedelplanen som omhandler Tynset by med ble avholdt som planlagt i uke 42 og har gitt mye engasjement og tilbakemeldinger underveis.

I alt planarbeid er det pålagt å ha medvirkningsprosesser. Dette er for å få en plan som tar opp i seg hvor man vil i løpet av planperioden, og som da vil gi grunnlag for ønsket utviklingsretning. I arbeidet med kommunedelplanen ble det i løpet av uke 42 avholdt tre dagers paneldebatt i Kulturhuset, pluss en oppsummeringsbolk som vi kalte PlanPUB på torsdagen. Dette ble gjort i samarbeid med lokalavisa Tynsetingen med Liv Maren Mæhre Vold som debattleder. Dette var en helt ny måte for kommunen å invitere innbyggerne til medvirkning. Det gikk over all forventning. Etter det vi erfarer er det få, om noen andre kommuner som har gjort det på denne måten i plansammenheng. Debattene ble streamet live av Tron TV, i tillegg var det mellom 40-50 som møtte opp i Nystua hver kveld. I skrivende stund har det vært over 4.800 streaminger av debattene.

Debattene kan fortsatt sees på nett. Det gjør også alle ideer og innspill som har kommet inn, samt fagrapportene som er utarbeidet i planprosessen:

<https://www.tynset.kommune.no/tjenester/kart-plan-bygg-og-deling/planer/kommunedelplaner/>

Vi fikk også hjelp av Ungt Entreprenørskap og Kristin Aas Berntsen, som har hatt idémyldring på både videregående, ungdomsskolen og barneskolen og fått veldig mange innspill fra barn og unge. Bortimot 3.500 lapper med ideer og innspill ble overlevert til ordfører Merete Myhre Moen! Det blir viktig å presentere og ta innspillene fra debattene og elevenes idemyldring videre. Innspillene er listet opp og lagt ut på kommunens hjemmesider som nevnt ovenfor.

Innspillsprosessen i kommunedelplan for Tynset by er nå ferdig. Alle innspill vil gjennomgås og sorteres, og deretter tas videre inn i styringsgruppa som arbeider med planen. Styringsgruppa består av

formannskapet og gruppelederne.

En del innspill vil avspeile seg arealmessig i planen, andre vil kunne komme inn i tiltaksplanen som skal ligge ved i planforslaget som skal ut på høring. Så følg med i planprosessen videre! Uansett er det mange innspill som også kan videreføres inn i andre sammenhenger, være ideer til arrangementer eller tiltak i andre etater. Kommunen vil rette en stor takk til debatt deltakerne, og til alle som har hørt på og engasjert seg!

Kommuneplanens arealdel

- Nye innspill etter forrige Tynsetmagasin

Det er kommet inn noen nye innspill. Under er det informert kort om innspillene, hvor følgende har fremmet sine ønsker:

- Tynset og Alvdal snøscooterforening: Ønsker at kommunen fatter prinsippvedtak og at det gjennomføres ROS analyse for mulige snøscootertraseer.
- Marit Eggen: Ønsker å bygge gapahuk ved Bjønnåtjønna til allmenn benyttelse.
- Erlend Clod Molde-Jensen: Ønsker at hyttetomter i LNF reguleres til fritidsbolig.
- Trafikksikkerhetsutvalget: Viser til trafikksikkerhetsplanen, vedtatt 01.12.2017. Tiltrettelegging av gang- og sykkelvei for alle, med prioritering av skolebarn innenfor gangavstand til skolen.
- Freddy Gustavsen: Ønsker at egen tomt reguleres inn som boligtomt i kommunens arealdel.
- Kvikne Idrettslag: Ønsker å opparbeide parkeringsplass ved lysløypa på Haugan.
- Henning Sandmæl: Ønsker bestemmelser for naust til de med fiskerett rundt Finstadsjøen som fraviker sonen avsatt rundt vannet på 50 meter med hensyn til friluftsbruk.

- Aina Jæger: Ønsker å etablere 5 hytter på egen setereiendom i Aumdalen.
- Erik Amundsen: Ønsker ny turtrasé fra Telstad gård til Neset, og videre til Tolga sentrum.

Sorteringsprosess

Alle innspill som ikke påvirker dyrkbar og dyrka mark går til konsekvensutredning (KU). Det har deretter blitt gjennomført prinsippavklaringer som resulterer i at innspill på dyrkbar og dyrka mark også går til KU, se nedenfor om prinsippavklaringer.

Konkrete tiltak, eksempelvis guidet tur til gruvene på Kvikneskogen, vurderes om det skal rett inn i en egen tiltaksplan, og hvilken prioritet den skal ha.

Prinsippavklaringer

Det ble i styringsgruppet i november tatt opp 4 prinsippsspørsmål:

1. Motorferdsel i utmark – snøscooterløyper

Det er kommet inn ønske om at kommunen etablerer snøscooterløyper/-leder. Hvordan skal kommunen forholde seg til det? Her kan man se for seg ulike prinsipielle alternativer:

- Kommunen starter et eget prosjekt med en prosess hvor vi foreslår plassering for og konsekvensutredning snøscooterløyper. Dette vil trolig medføre ytterligere forsinkelser dersom løypa skal avklares i denne planen.
- Styringsgruppa legger tidligere kommunestyrevedtak fra 2016 til grunn og anser innspill om snøscooterløyper som uaktuelle.
- De som har kommet med innspill om motorferdselløyper oppfordres til å samarbeide om å lage forslag på snøscooterled som konsekvensutredning gjennom planarbeidet. Dette vil trolig medføre ytterligere forsinkelser dersom løypa skal avklares i denne planen.

2. Dyrkbar og dyrka mark

Det er kommet inn en del forslag som ønsker å ta i bruk dyrka og dyrkbar mark. Hvordan skal kommunen forholde seg til det? Det kan være ulike prinsipper mellom KPA og KDP for Tynset by. Her kan man se for seg ulike prinsipielle alternativer:

- Alle innspill som ligger på dyrka og dyrkbar mark sees på som uaktuelle.
- At styringsgruppa velger ut hvilke områder på dyrka og dyrkbar mark som de ønsker konsekvensutredning.
- Alle innspill som ligger på dyrka og dyrkbar mark sees på som aktuelle og vurderes videre i konsekvensutredningen.
- I innspill hvor deler (med brukbar størrelse) av området ligger utenfor dyrka og dyrkbar mark, sees de delene som aktuelle og vurderes videre i konsekvensutredningen.

3. Fortetting i seterområder

Det er kommet inn en del forslag med ønske om å fortette eksisterende seterområder med fritidsbebyggelse. Hvordan skal kommunen forholde seg til det? Det kan være ulike prinsipper mellom KPA og KDP for Savalen. Her kan man se for seg ulike prinsipielle alternativer:

- Konsekvensutrede alle innspill og så velge ut de minst sårbare områdene til fortetting? (Sett opp mot behov evt. etterspørsel av

hytter i disse områdene?)

- Ikke fortette i seterområder hvor det er aktiv landbruksdrift?
- Ikke fortette i seterområder hvor det er beitebruk?
- Fortett med hytter utenfor selve setervangene – i så fall, hvilke standard og størrelse og omfang er ønskelig?
- Standardheving på hytter blir et eget tema generelt, men er også relevant for seterområder.

4. Innspill til tiltak uten kartfesting

Det er kommet mange innspill som ikke er kartfestet og som åpenbart trenger det for å kunne realiseres. Dette gjelder bl.a. campingplass, kano-/båtutsetting og badeplass på Auma, tømmeplass og oppstillingsplass for caravan på Kvikne m.m. Kommunen må avklare hvordan den skal forholde seg til slike typer innspill. Her kan man se for seg ulike prinsipielle alternativer:

- Takker for innspillet og ber dem om å konkretisere aktuell beliggenhet, slik at området kan konsekvensutredes (tidkrevende).
- Innspillet tas videre inn i tiltaksplanen og konkretiseres på ett senere tidspunkt i samarbeid med innspillseier. Dette blir da en klargjøring for neste revisjon.
- Innspillet tas ikke med videre.

Avklaring av behov for omfang av nye bolig- og fritidsenheter

For å komme videre i planarbeidet er det viktig å avklare hvilket omfang kommunen ønsker å planlegge for i forhold til befolkningsutvikling, turisme og forventet behov for nye boliger og nye fritidsboliger. Dette behovet må henge sammen med forventet utvikling de neste 10-12 årene. Dette vil i skrivende stund bli behandlet i kommunestyret den 16.12.21 og er ett viktig grunnlag for det videre planarbeidet.

Framdrift

Endrede forhold underveis i planarbeidet gjør at framdriften nå er noe endret. Dette ble behandlet som en egen sak i kommunestyremøtet den 16.11.21. Endringen tufter i hovedsak på følgende forhold:

- Som et resultat av pandemien har alt av fysiske møter hatt strenge restriksjoner. Smittefare har gjort det vanskeligere å skape rom for åpne workshopper eller grendemøter.
- Det er i løpet av innspillperioden kommet inn over 50 innspill. Det er viktig at vi behandler og fordeler alle innspill fra våre innbyggere til riktig enhet.
- Det er kommet inn innspill fra gjestebudene. Sommert er dette en stor del av innspillene til kommunedelens arealdel.
- Planavdelingen opererer for øyeblikket på maksimum 80% av full drift. Det har vi gjort siden august. Den ansatte som sluttet var ansvarlig for kommuneplanens arealdel.
- Oppstart av private planforslag har ikke stoppet opp etter oppstart av de overordnede kommunale planene. Disse går parallelt og har lovpålagte frister som planavdelingen må overholde. Da det fortsatt går planprosesser av privat art parallelt med de kommunale overordnede planprosessene vil dette ta tid fra kommunedel- og kommuneplanarbeidingen.

Planprogrammet er revidert og vedtatt med en framdrift som utsetter endelig vedtak av kommuneplanens arealdel 1 år.

Ordføreren har ordet

Høsten for flere viktige valg

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

I høst har vi fått ny regjering til glede for mange og til fortvilelse for andre. Jeg tror det er viktig at vi i den anledning minner oss selv om at uavhengig om vi har den ene eller andre regjeringen, så vil de aller fleste av oss ha et godt utgangspunkt for å kunne leve et rikt og godt liv uansett. Vi er utrolig heldig som bor i fredelige Norge og har et samfunn basert på tillit. Vi har mange saker med bred politisk enighet, noe som bidrar til at det er enklere å ha tillit til de som styrer landet uavhengig om vi er politisk uenige i enkeltsaker eller ei.

Selv om jeg personlig er glad for regjeringsskiftet og en ny kurs, som verdsetter distriktene i større grad, så synes jeg Erna Solberg har vært en solid og god statsminister, og flere statsråder, som blant annet Bent Høie, har stått solid i stormen. Så de fortjener virkelig en stor takk for sitt viktige og gode arbeid.

Stor grad av enighet og tillit oppleves også i lokalpolitikken. Selv om vi er politisk uenige i enkeltsaker, så er stemningen god og latteren sitter løst, og vi forsøker å finne løsninger som kan tolereres av de aller fleste. Samtidig må vi innse at det er umulig å gjøre absolutt alle til lags.

Vi er nå midt inne i det viktige arbeidet med kommunens arealplan, der vi skal legge planer for hvordan de ulike arealene i kommunen skal benyttes, til beste for allmennheten. Vi har fått utrolig mange innspill, noe som er svært gledelig. Vi er svært takknemlig for det brede engasjementet som er utvist gjennom prosessen så langt. Det viser at det er mange

som ønsker å være med å utvikle Tynset i en positiv retning, og det gir et godt grunnlag for å lykkes i videre arbeid.

Nå er vi midt inne i jobben med å kvalitets-sikre alle innspillene og finne ut av hva som er ulemper og fordeler med de ulike innspill. Det er mange nasjonale interesser som skal hensyntas i tillegg til lokale interesser. Så når den jobben er gjort blir det politikerne som etter en helhetsvurdering til slutt må avgjøre hva man kan og bør legge til rette for, og hva som eventuelt ikke bør realiseres. Dette er spennende og viktig arbeid som vil legge føringer for Tynset i årene som kommer.

Vedrørende kommunedelplanen for Tynset by har det gjennom prosessen utpekt seg noen saker som kommunen bør ta tak i umiddelbart med mål om realisering. Derfor planlegger vi for å sette av noe økonomiske midler til byutvikling i årene fremover og legger opp til å involvere fremtidig næringsforening samt Tynsetbyens venner slik at vi kan samles rundt de aller viktigste sakene og sette fart på dem. Nå handler det om å plukke de lavhengende fruktene som har blitt svært synlige gjennom den prosessen vi har vært igjennom, samtidig som vi jobber langsiktig med det resterende.

Bevilgningen til byutvikling samt de resterende foreslåtte investeringene i størrelsesorden på til sammen 100 mill. skal endelig vedtas i budsjettet i desember. I tillegg vedtar vi en driftsramme på nesten en halv milliard som skal fordeles på alle tjenesteområdene i kommunen. Det er mange valg og priori-

teringer som skal tas i en kommune og som folkevalgt. Det er alltid behov for tilpasninger og endringer. I den sammenheng er det ikke alltid så enkelt å stake ut en stø kurs og velge rett. For ingen kjenner fasiten på hva som er rett og galt. Vi må alle velge det vi tror er rett og det må utvises raushet i forbindelse med eventuelle feilvalg og justeringer av kurs. Vi tar alle feil valg en eller flere ganger i livet i ulike sammenhenger, og de feilene lærer vi mye av. Det bringer oss fremover og vi medvirker til det som så moderne kalles innovasjon. Og når vi nå vet at jorda snurrer fortere enn før, så gjelder det å tilpasse seg, være i forkant og gjøre de nødvendige endringer som man tror er rett. Gjør vi ingenting snurrer kloden videre mens vi står igjen på samme sted. Det kommer det ikke noe godt ut av.

Nå står julehøytiden atter en gang fremfor oss. Jeg håper at jula i år blir av det mer normale slaget slik at vi alle kan få bevilget oss noen dager fri, ha det hyggelig og ha besøk av alle de vi ønsker å feire julen sammen med.

En riktig god jul ønskes dere alle!

Vennlig hilsen
Merete Myhre Moen

Barnehagene demonstrerte for et renere Tynset

Tekst: Ingunn Selboe
Foto: Tynset kommune

I mars markerte vi Barnehagedagen 2021. Tema i år var "Små steg for kloden". Vi valgte å synliggjøre dette temaet med å ha en demonstrasjon hvor alle tynsetbarnehagene var invitert til å være med. Barna lagde plakater og gikk ned til rådhusplassen for å fortelle hva vi hadde på hjertet: Hold Tynset rent!

Ordføreren Merete Myhre Moen kom smilende ut og snakket med oss. I november fikk vi en henvendelse fra ordføreren hvor hun kunne fortelle at nå hadde de lyttet, tatt grep og satt ut tre søppelkasser ekstra på Tynset. Det ble vi så fornøyd med å høre. Ungene får oppleve at det nytter å si ifra! Viktig budskap til senere. Demokratiet virker!

Foto: Anne Skjøtskift

Holder Tynset rent!

Andre som jobber for å holde Tynset rent er ryddegjengen i Meskano. Like sikkert som at vårsola titter frem, så titter det stolte, glade VTA-ansatte i sine gule refleksester.

– De har sine daglige morrarunder fra mai og langt utover høsten, kan daglig leder Aina Søbakk fortelle.

I tillegg er det et arbeidslag som sørger for klipp av plen, tømming av søppel og vask av sanitæranlegg på Svarttjønnå gjennom sommeren.

Meskano har et arbeidslag som har 1-3 søppelrunder med bil rundt i byen. Hyppighet avhenger av sesong. En dyktig gjeng utfører også vår- og høstarbeid på plener. Og gjennom sommeren er det klipping på over 50 plener.

– Meskano er tydelig i bybildet, og vi er stolte av å kunne bidra til at Tynset er en ren og fin by, fastslår Søbakk.

Tynset kommune vil takke VTA-ansatte i Meskano for det viktige arbeidet de utfører.

Mens vi venter på jul Julequiz 2021

1. Hva heter Norges største julemarsipanprodusent?
2. Hva trenger du foruten lut, for å lage lutefisk?
3. Hvem spiller Askepott i nyinnspillingen av "Tre nøtter til Askepott"?
4. I filmen "Alene hjemme 1" blir Kevin glemt igjen hjemme. Hvor drar resten av familien?
5. Hva heter God Jul på spansk?
6. Hva er juleevangeliet?
7. Hvilket kornslag er som regel et julenek laget av?
8. Fra hvilken del av treet er kanel utvinnet fra?
9. Hvor mange kanter har et snøfnugg?
10. Hvilket land startet først å bruke juletre?

Svar på quizen sendes til postmottak@tynset.kommune.no innen 31.12.2021. Vinneren trekkes blant innsendte rette svar, tilskrives og premieres.

“Normal” kvardag med økt beredskap?

24. september annonserte helseminister Bent Høie det vi alle hadde venta så lenge på å høyre. Smittetalla var akseptable, vaksinasjonsgraden var god. Det var ledig plass på sjukehusa, og kapasiteten i helsetenesten var ikkje overbelasta.

Tekst: Kommuneoverlege Tor Halvor Bjørnstad-Tuveng
Foto: Ingrid Eide / Ingrafo
Illustrasjon: Pixabay / PixxlTeufel

Allerede dagen etterpå, ein dato som trulig blir ein historisk dag i norsk historie, 25. september 2021, vart alle nasjonale koronatiltak avvikla. Helseministeren folda saman tommestokken med den berømte meteren og gøymte den fornøgd på innerlomma. Endelig skulle vi starte å leve som normalt igjen, vi skulle berre følge litt ekstra godt med, ha økt beredskap.

Eg er ein av dei som følger med. Eg var like glad som alle andre denne septemberdagen. Eg vil i stor grad påstå at det meste har forløpt som forventa etter den 25. september. Vi starta å omgås som før (i allefall til ei viss grad, det er fortsatt stort frafall i mange organiserte aktiviteter, særleg for barn og unge). Ei stund trur eg at mange gløymte heile pandemien. Det er ingen tvil om at det var bra for oss.

Litt over to månader seinare har dessverre dei fleste starta å tenke pandemi igjen. Vi har hatt ei bølge av luftvegsinfeksjonar, der korona er berre ein av mange infeksjonar som har opptrådt epidemisk. Mange av helseforetaka har fulle sjukehus. Den forenkla smittesporinga har i mange kommunar blitt for vanskelig, og relativt ofte ser vi personar som er vaksinerte som blir smitta. Dei blir heldigvis svært sjelden alvorlig sjuke, men dei kan smitte andre som kan bli det. Det låg også i korta at ei ny vaksinedose måtte til i løpet av vinteren for dei aller fleste. Israel har gjennom heile pandemien vore nokon månader før andre land, og i september var dei alt i gang med ein dose 3, då dei såg at beskyttelsen mot smitte tapte seg.

Noko av det som har skjedd var like lett å forutsjå som sjølve smitteøkninga. Allerede før pandemien var det overbelegg på norske sjukehus, særleg om vinteren i sesongen for luftvegsinfeksjonar.

Spørsmålet er likevel; kva gjer vi no? Skal vi starte opp igjen smitteverntiltak for å bremse smitteøkninga og belastninga på helsevesenet?

Det vi i allefall må gjere er å starte opp dei tiltaka som kostar minst, og påvirkar færrest mulig. Vi må starte med oss sjølv. Vaske hendene godt, holde avstand på plasser ein lett kan bli smitta, være heime når du er sjuk, ta ein test når vi blir sjuke. Og aller viktigst: ta vaksine når du får tilbudet om det. Kommunen har beredskapsplanar for å takle smitteutbrudd, og kan også på kort tid vedta forskrifter om smitteverntiltak. Vi håper at vi slepp å benytte oss av dette.

Eit anna viktig samfunnsoppdrag som står overfor oss er å auke beredskapen for framtida. Menneska bur no svært tett. Ein ny epidemi med ein smittsom sjukdom kan starte like brått som denne, spre seg like fort, og bli ein ny pandemi. Vi treng meir folk i helsevesenet, vi må utdanne og ansette fleire. Det er stor mangel på nøkkelpersonell som sjukepleiere og leger, og då særleg i kommunehelsetenesten. På Tynset er vi så heldige at vi har ei sjukepleieutdanning. Mi oppfordring er til dei som no står framfor eit yrkesvalg: Sats på helsefag, medisin og sjukepleieutdanning. Å drive helsevesenet i framtida vil bli eit svært viktig oppdrag, det vil bli bruk for alle!

Til slutt. Eg trur det vil være feil å omtale denne litt merkelige situasjonen som vi no befinn oss i som “normal kvardag”. Det føles meir riktig å kalle det “ny kvardag”. Når vi først snakkar om dette som “kvardag” er det viktig at vi gjer det som skal til for at dette kan bli ein levelig kvardag. Vi skal ikkje leve som at vi er i ei krise lengre, det er ingen unntakstilstand. Vi må rigge oss på ein måte som gjer at vi har det greit, og i likheit med livet før korona må vi hugse at det flest kvardagar, og at dei er dei viktigaste, tross alt.

Arbeid med egen "beitebruksplan" for Tynset er i gang

Det er mange som har interesser i utmark, og fra andre områder har vi sett at ulike interesser være en kime til konflikt. For best mulig utnyttelse av utmarka i vår kommune har Tynset Bondelag i høst tatt initiativ til å starte arbeidet med en beitebruksplan for hele Tynset. En beitebruksplan skal gjøre alle i bedre stand til å ta helhetlige, langsiktige og gode valg når det gjelder utmarksbruk i et område.

Bondelaget har invitert med seg kommunen og fagorganisasjonene i landbruket i Tynset til å utarbeide planen, og det er Norsk Landbruksrådgivning ved Rune Granås som er engasjert til å skrive selve planen. En arbeidsgruppe er opprettet bestående av grunneiere og rettighetshavere, samt kommunen. Medlemmene av gruppa er

- Ordfører Merethe Myhre Moen
- Tolga og Tynset Bonde- og Småbrukarlag v/Geir Morten Brekken
- Tyllidal Bondelag, Andreas Horten
- Tynset Bondelag, Olav U. Østigård
- Skogbrukets og beitelagenes representant, Erling B. Semmingsen
- Tynset Sau og Geit, Sigurd Stølan
- Kvikne Bondelag, Vegar Fossum/ Kåre Kristen Totlund
- Landbrukskontoret, Randi Brænd

Målet er at planen skal være ferdig våren 2022, så det er lagt opp til en kort og intensiv arbeidsperiode. For best mulig resultat er det viktig at alle interesserte deltar i arbeidet utover vinteren, og bidrar med sine synspunkt. Ta gjerne kontakt med representanter i arbeidsgruppa, dersom du har noe på hjertet!

Kommunestyremøtene strømmes fra neste år

Kommunestyret har vedtatt å starte strømming av kommunestyremøtene innen mars neste år. Tynset kommune har i en stund tatt opp møtene i kommunestyret via Teams, og lagt ut opptaket på hjemmesida etter møtets slutt. Dette er ikke en tilfredsstillende løsning, og kommunedirektøren anbefaler i første omgang at kommunen, etter en anbudskonkurranse, kjøper streamingtjenester av en ekstern leverandør.

Innbyggernes oppfatning av hvordan kommunen styres, og hva som er kommunens arbeidsområder vil kunne forbedres om flere har mulighet til å følge kommunestyrets møter. Sosiale medier bidrar til at ulike oppfatninger raskt blir tilgjengeliggjort, og hastigheten på informasjonsdistribusjonen er svært rask. I stedet for å høre fra andre om hvordan kommunestyremøtene fungerer, kan innbyggerne følge det politiske møtet direkte, og få bedre innsikt i hvorfor de folkevalgte fatter de vedtak de gjør, og hvilke prosesser og vurderinger som ligger bak. Pandemien har vist oss betydningen av å ha mulighet til å kommunisere digitalt internt i politiske organ, men også ut mot befolkningen.

Debatterien som planavdelingen stod bak med tema om Tynsets byutvikling viser at direktesendinger om aktuelle tema engasjerer. Tallene viser at ca. 3 000 personer fulgte de direktesendte debattene eller så det i ettertid. Gjennom dette er det grunn til å tro at man fremmer kunnskap, forståelse og interesse for politiske prosesser og kommunens utvikling.

Åpningstider i jula 2021

Servicetorget

Julaften:	Stengt
Romjula:	Kl. 09.00 - 14.00
Nyttårsaften:	Kl. 09.00 - 12.00

Servicetorget ønsker alle en fredelig jul!

Biblioteket

Betjente åpningstider hovedbiblioteket:
27. - 30. desember: Kl. 10.00 - 14.00

Julaften, nyttårsaften og øvrige helligdager vil ikke biblioteket ikke være betjent.

Meråpent bibliotek:
Kl. 10.00 - 21.00 alle dager.

Er du ikke meråpentlåner? Stikk innom oss i betjent åpningstid og oppgrader lånekortet ditt til et adgangskort.

Kvikne bygdebibliotek:
Stengt i jula

Landbrukskontoret

Landbrukskontoret tilgjengelig på telefon 62 48 90 60 i romjulsdagene kl. 10.00 - 14.00

Kontoret er stengt 24. og 31. desember.

Ellers i året har vi åpent mandag, onsdag og fredag kl. 08.00 - 15.30, tirsdag og torsdag kl. 12.00 - 15.30.

Kommunedirektøren har ordet

Budsjett

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Like sikkert som jula kommer hvert år, så skal kommunen vedta budsjett for neste år og økonomiplan for neste 4 år. For en kommunal byråkrat, gir et ferdigskrevet budsjettokument like god julestemning som mandariner, gløgg og vakker julesang.

Det ferdigskrevne og vedtatte budsjettet setter et midlertidig punktum for et arbeid som mer eller mindre har pågått hele året. Jeg skriver midlertidig, for det er egentlig etter kommunestyrets endelige vedtak at arbeidet starter. Da skal det vedtatte budsjettet følges opp. Så kan det synes merkelig at man skal bruke så lang tid på et budsjett. Forklaringen er at et kommunalt budsjett er så mye mer enn bare tall. Gjennom arbeidet med budsjett og økonomiplan skjer utviklingen av kommunen. Ny ideer. Smartere måter å jobbe på. Hvordan tilpasse kommunen til nye forventninger og krav og endringer i samfunnet for øvrig. Ingenting er statisk. Forslag til forbedringer diskuteres blant ansatte, tillitsvalgte, brukerrepresentanter, folkevalgte og innbyggere. Budsjettet er med andre ord ikke bare tall, men like mye en beskrivelse av hvordan det skal jobbes fra kommunens side i året og årene som kommer.

Dette arbeidet er komplisert, ikke minst fordi vi planlegger for fremtiden. Vi vet at vi ikke treffer 100 %. Men vi vet også at jo grundigere vi er i planleggingen, jo bedre blir resultatet. Uansett er det viktig at kommunen setter av reserver, slik at vi kan takle uforutsette hendelser.

En utfordring i budsjettarbeidet er formidlingen ut til kommunenes innbyggere. Store tunge budsjettokumenter appellerer sjelden til den allmenne interesse. Å framstille kommunens budsjett på en forståelig måte er en utfordrende øvelse. Budsjettokumentet skal være et redskap for administrasjonen, folkevalgte og innbyggere. Disse tre gruppene vil ha ulike behov for detaljering og beskrivelse.

Derfor vil Tynset kommune utarbeide en komprimert versjon av budsjettet i år. Den vil bli offentliggjort i på nyåret 2020, slik at publikum på en enklere måte kan gjøre seg kjent med hvordan kommunen bruker sine midler. For framtiden planlegges det bruk av digital framstilling av budsjett og årsberetning. Flere kommuner har tatt dette i bruk allerede. Her vil man kunne gå inn på kommunens hjemmeside og få oversikt over helheten i budsjettet eller raskt søke seg fram til detaljerte opplysninger på områder der man er særlig interessert.

Når dere mottar denne utgaven av Tynsetmagasinet, er man midt i høringsperioden på budsjettet og økonomiplanen. Jeg oppfordrer alle innbyggere til å ta en kikk på kommunens hjemmeside. Der vil dere finne nødvendig informasjon. For de som ikke ønsker å lese tunge dokumenter, vil jeg anbefale at dere leser kommunedirektørens innledning eller økonomisk oversikt. Da vil dere få et raskt bilde på de viktigste trekkene ved årets budsjett. Protokollen fra formannskapetets behandling den 25. november er også gjort lett tilgjengelig. Her vil dere kunne lese de endringene formannskapet ønsker å gjøre på budsjettforslaget til kommunedirektøren. Dersom dere har kommentarer til budsjettforslaget, så kan dette sendes postmottaket i kommunen innen 15. desember. Kommunestyret fatter sitt endelige budsjettvedtak 16. desember 2021.

Da gjenstår det bare å ønske alle Tynset kommunes innbyggere, hytteeiere og lesere av Tynsetmagasinet en gledelig jul og et godt nytt år når den tid kommer.

Erling Strålberg
Kommunedirektør

SMIL-tilskudd: Søknadsfrist 15. mars 2022

Alle som i dag eier en landbrukseiendom, kan søke SMIL-tilskudd så lenge det er foregått en tilskuddsberettiget produksjon på arealene. Det vil si at eier av en landbrukseiendom, hvor jorda leies ut til en som søker produksjonstilskudd kan søke.

Det kan gis SMIL-tilskudd til tiltak som:

- ivaretar natur- og kulturminneverdiene i kulturlandskapet
- reduserer eller hindrer forurensing eller risikoen for forurensing fra jordbruket.
- planleggings- og tilretteleggingsprosjekter som leder fram til konkrete kulturlandskaps- eller forurensingstiltak
- Prioriteringsrekkefølgen for Tynset kommune finner dere på hjemmesiden under tilskuddsordninger i jordbruket

Søknadsskjema ligger på landbruksdirektoratet.no: tilskudd, spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Får å søke trenger du av vedlegg:

- kart som viser lokalitet av tiltaket
- kostnadsoverslag
- bilder av tiltaket

Leder du et foretak, et lag eller ei forening?

Svært mange foretak, lag og foreninger har utdatert kontaktinfo, og viktig info kommer derfor ikke fram.

Hvis du driver et firma (eksempelvis en gard) eller sitter i styret for et lag eller ei forening, er det viktig at kontaktinformasjonen til foretaket eller laget/foreninga er riktig oppdatert i Enhetsregisteret. Det er viktig for at informasjon skal nå fram.

Leder du et foretak, lag eller en forening, ta en sjekk i Brønnøysundregistrene på brreg.no og "finn foretak/selskap". Der ser du om foretaket, laget eller organisasjonen du er ansvarlig for står oppført med riktig navn og adresse og riktig navn på styremedlemmer.

Hvis noe skal endres, benytter du skjemaet samordnet termelding, som finnes i Altinn!

Brønnøysundregistrene

Utvidelse av det kommunale ledningsnett - Bangmoen

Som en del av hovedplan for vann og avløp er det tidligere besluttet at det skal gjennomføres såkalt sanering av spredte avløpsanlegg. Dette betyr i praksis en utvidelse av det kommunale ledningsnett. Utbygging av Bygda ble ferdig i fjor, nå står Bangmoen for tur.

Informasjonsmøte med grunneiere og fremtidige abonnenter er avholdt. På dette møtet fikk vi flere gode innspill fra grunneierne om eksisterende forhold. Dette gjør oss i stand til både å kunne flytte på ledningstrase og å kunne være forberedt dersom det er noe nedgravd som vi bør vite om på forhånd.

Planen er utlysning til anbudskonkurranse for jul, med oppstart av anleggsarbeidet så snart som mulig.

Vannmåler - Avlesning

*Når nettene blir lange og årsslutt nærmer seg,
Da ønsker vi i kommunen at du leer litt på deg.
Avlesning av din vannmåler, etter varsel som du får,
Enten med en sms eller utfylling av avlesningskort.
Vi legger ved et par bilder, så du får lest av ganske fort!*

Avlesning av vannmåleren foretas én gang hvert år, ved årsslutt. Abonnementen foretar avlesning og innmelding innen den fastsatte frist. Dersom avlesning av vannmåler ikke utføres til bestemt tid eller dersom data ikke innmeldes til kommunen, stipuleres årsforbruket.

Terapibasseng og sansesenter

TFF (Tjenesten For Funksjonshemmede) har gode lokaler på dagsenteret. Disse ønsker vi at tynsetingene skal få vite mere om.

Tekst: Ann-Christin Tronslien, avdelingsleder TFF

Det nye bassenget ble ferdigstilt i 2020, med planlagt åpning 17. mars. Som alle kan tenke seg, ble ikke det noe av! Nå har vi for lengst tatt i bruk det nye bassenget, som er et terapibasseng som holder 34 grader. Universell utforming er ivarettatt, slik at det er mulig for absolutt alle å benytte seg av garderober og varmt vann.

Bassenget er til stor glede for mange flere enn brukerne våre i TFF, da bassenget leies ut til andre grupper, og enkeltpersoner, som har behov for varmt vann. Per nå benyttes bassenget av revmatikerforening fra to kommuner, privatpersoner, barnehager og skoler i Tynset kommune, samt Nord-Østerdal videregående skole. I tillegg er nyoppstartet ryggforening på tur inn. Tilbakemeldinger fra dagens brukere av bassenget tyder på høy grad av tilfredshet.

Teknisk sett er bassenget bygget slik at vann som byttes ut, brukes til å varme opp det nye vannet som kommer inn i bassenget. Dette er en moderne, og økonomisk gunstig løsning. Kvaliteten på vannet er helt upåklagelig. Ifølge vaktmester Lars Ivar Græsli finnes ikke renere vann i noe basseng i mils omkrets!

Sansesenter – hva er det?

TFF har eget sansesenter, som også brukes av andre enn TFF, med blant annet ballbasseng, musikkvannsenseng, vibroakustisk stol og mange andre effekter. Dette stimulerer sansene til de som har behov for større grad av sansepåvirkning enn andre for å tilegne seg erfaringer i hverdagen. Vi kan også minske antall sanseinntrykk for å fremme avslapning til de som har vansker med å finne ro i en hverdag hvor vi blir utsatt for veldig mange sanseinntrykk. Det kan for noen være vanskelig å sortere.

Alle skaffer vi oss informasjon og erfaring gjennom å bruke sansene våre. Det er en naturlig del av hverdagen vår. Det vi ser med øynene, gir informasjon som bearbeides i hjernen. Hvis du er svaksynt har du behov for stor grad av påvirkning for å få en synsopplevelse, det kan vi gi i sansesenteret. Når vi berører noe, eller noen tar på oss, tilføres vi også en sanseopplevelse, som er informasjon som bearbeides i hjernen. Hos personer med nedsatt bevissthet om sin egen kropp, på grunn av skade eller sykdom, kan det være til hjelp å tilføre stor grad av sansepåvirkning ved for eksempel å legge en kuledyne over seg for å finne ro. Kuledynen hjelper til med å "fortelle" kroppen hvor den slutter. Dette er eksempler på informasjon de aller fleste av oss skaffer oss gjennom sanseapparatet uten å ofre det en eneste tanke i hverdagen, fordi informasjonen tilflyter oss naturlig når sansene våre fungerer slik de er ment å fungere. For de som har sanser som ikke fungerer slik de skal, eller slik de gjorde tidligere i livet, er det behov for å tilføre større grad av påvirkning til den svekkede sansen, for å oppnå samme effekt.

Dette er eksempler på det vi arbeider med i sansesenteret. Det er også viktig å si at sanseopplevelser kan gis i veldig mange flere settinger enn i et sansesenter! Utendørs er det en hel verden av sansemuligheter,

Tjenesteområdeleder ved TFF, Knut Aaseng, prøver det nye Tovertafel. Foto: TFF

men de fleste av oss tenker ikke på at det er slik i hverdagen. Vi bruker hørselen vår til å høre regnet, eller vinden. Det er sansing. Vi bruker øynene våre til å se på solnedgangen, eller de vakre fargene på himmelen like før sola går ned, det er sansing. Vi går barbeint ute og kjenner gresset, eller grusen, det er sansing.

Første Tovertafel for utviklingshemmede

Den nyeste investeringen vi har, er noe som kalles Tovertafel, eller "det magiske bord". Det er interaktive spill, som stimulerer til bevegelse og sosial intergrasjon. Når vi spiller sitter vi rundt et bord og "ser" et vann med fisker i, på bordet foran oss. Når vi berører bordet kan vi høre lyden av vann som beveger seg, og fiskene svømmer unna for å gjemme seg. Det finnes mange ulike spill, og det er utviklet ulike typer spill til ulike grupper mennesker. Det finnes spill for demente, eller eldre som har behov for aktivisering, spill for barn med ulike typer utfordringer, og spill for utviklingshemmede. Etter hva vi er orientert om, er TFF i Tynset de første i Norge som anskaffet Tovertafel med spillene som er laget for utviklingshemmede.

Utleie til selskaper

I sansesenteret i TFF bruker vi kunnskap om sansene våre i en faglig sammenheng, for å få til noe verdifullt på individnivå. Vi har mye kostbart utstyr, som i all hovedsak er anskaffet med midler fra Extrastiftelsen og andre midler som ikke har gått over det kommunale budsjettet.

TFF leier også ut lokaler som er godt egnet til private selskaper som eksempelvis barsedåp, og konfirmasjon da vi har kafelokaler med kjøken, og hyggelige uteområder.

Vi har tanker om å komme i gang med ettermiddagsåpent sansesenter, da kan alle som ønsker løse billett og bruke bassenget og sansesenteret én ettermiddag hver måned. Dette vil bli annonsert senere.

Spennende og aktuelt bokbad på Tynset bibliotek

Ekko

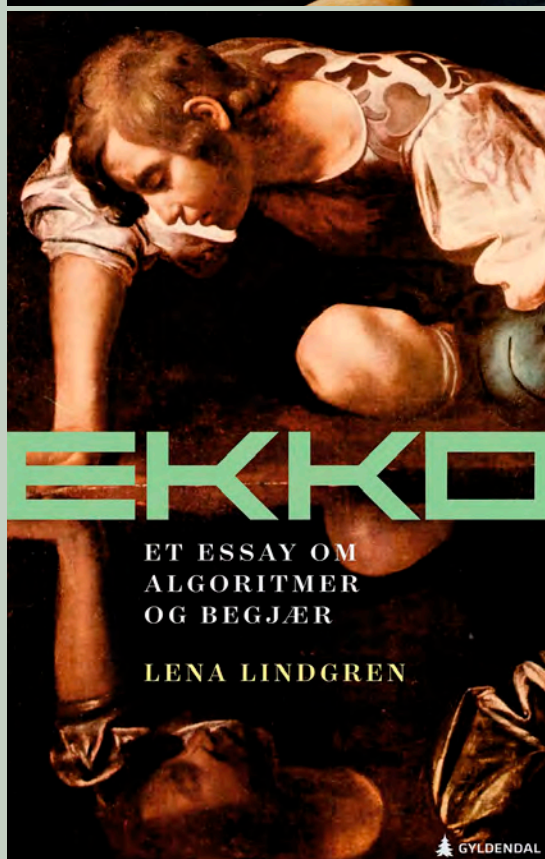
Foredrag og bokbad
med Lena Lindgren
og Glenn Erik Haugland
13. januar 2022 kl 19.00

Vi bruker stadig større deler av livet foran en skjerm. Facebook og andre sosiale medier suger til seg all oppmerksomhet. Mange synes det er blitt vanskeligere å konsentrere seg og foreldre føler seg maktesløse overfor ungdom som mer eller mindre bor i smarttelefonen. Oppmerksomhetsøkonomien er i ferd med å snu opp ned på samfunnet. Ekko av Lena Lindgren er boken du ikke har råd til å la være å lese om du vil prøve å forstå den dramatiske revolusjonen som foregår i det stille.

Lindgren er kommentator i Morgenbladet og har skrevet den kanskje viktigste boken på lang tid. I Ekko tar Lena Lindgren utgangspunkt i myten om Narcissus og den skravlete nymfen Ekko for å gi et nytt bilde på hvordan vi oppfører oss i det digitale. Boken er en solid tanketekst som gir ny og uventa innsikt i mekanismene i den digitale teknologien og holdningene til klodens rikeste menn som tjener på å stjele vår oppmerksomhet og konsentrasjon. Fundamentale menneskelige instinkter er blitt hacka. Det er rått og det skjer i det stille.

Bokbadet er et samarbeid med TronTalks som i 2022 bygger på boken til Lena Lindgren. Komponist og festivalsjef Glenn Erik Haugland vil lede samtalen med Lindgren og Studio O vil bidra med musikkinnslag.

Forfatteren har vært gjest i Verdibørsen og Ekko er nominert til Brageprisen 2021.

Stor byggeaktivitet i og ved Rådhuset

Innflyttingsklart Legesenter

Denne uka skjer innflyttingen i det nye legesenteret i rådhuset. Onsdag 15.12.21 blir det åpning av Legekantoret og det inviteres på kake i kantineområdet mellom kl. 14.00-15.30.

Byggingen av legesenteret har gått etter planen og overtakelse av bygningsmessige arbeider ble gjennomført 12.11.21. Innkjøring og testing av de tekniske anleggene ble da satt i gang før innredning og innflytting denne uka. Tynset kommune vil takke alle kontraktspartnere for et godt samarbeid og resultat.

Helsestasjon

Nytt helsestasjon planlegges som en ny etasje over Smea i Tynset Rådhus. Plan 1 (arkitekt) og Norconsult (tekniske fag) jobber med detaljprosjektering og prosjektet vil komme ut på anbud i månedsskiftet januar/februar.

Tjønnsenteret – Ny 3. etasje

På Tjønnsenteret planlegges det for en ny korttidsavdeling med 15 plasser for rehabilitering, demensutredning og palliativ omsorg. Avdeling bygges som en ny 3. etasje over deler av eksisterende bygg. Sign Arkitekter og Sweco jobber for fullt med detaljbeskrivelser og dette skal legges ut på anbud i desember.

Her kan tynsetinger hente informasjon i prosessen

Alle møtereferater og lignende legges på kommunens hjemmeside; www.tynset.kommune.no-> Helse- og omsorgstjenester-> Gjennomføringsfasen tjenestestruktur Helse og omsorg-> de ulike arbeidsgruppene/underpunktene-> møtereferater m.m etter dato

Bakgrunnen og rapporten som ble utarbeidet ligger her: www.tynset.kommune.no-> Helse- og omsorgstjenester-> Utredning tjenestestruktur Helse og omsorg-> Endelig rapport

Bildene er tatt før møbler og utstyr var kommet i hus. Alle foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Over: Sett fra inngangen til legesenteret. Rett fram et undersøkelsesrom. Lenger inn til høyre et lekeområde for barn

Til høyre: Materialbruk og design gir en skulpturell virkning i gangparti

Under: Lars Fossvoll Strypet, bygge- og prosjektleder ved Tekniske Tjenester, kan fornøyd ønske tynsetingene velkommen til åpen dag ved et splitter nytt legesenter. Her står Strypet i resepsjonsområdet

Øverst og midten til høyre: Møterom, kontor og kjøkken/pauserom for ansatte. Fargene i alle rom avstemmer mot hverandre

Nederst til høyre: Akuttrom med dør rett ut til ambulanseinngangen

Don't Look Up
Drama/komedie
Premiere 10. desember

**Spider-Man:
No Way Home**
Action/eventyr/superhelt
Premiere 17. desember

Snødronningen
Animasjon/barn-/fam.film
Premiere 25. desember

Syng 2
Animasjon/barnefilm
Premiere 25. desember

Kampen om Narvik
Krigsfilm
Premiere 25. desember

**The Matrix
Resurrections**
Action / sci-fi
Premiere 25. desember

